

SANTRAUKA VISUOMENEI

1. PROGRAMOS IR JOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

1.1 FINANSINIS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

2014–2020 m. Programos įgyvendinimui skirta 2,13 mlrd. Eur, iš kurių ES dalis sudaro 1,66 mlrd. Eur, o nacionalinio finansavimo lėšos – 471 mln. Eur. 2014–2020 m. pagal Programą patvirtintos paramos suma siekė 1 854,8 mln. Eur ir sudarė 87 proc. visų Programos įgyvendinimui skirtų lėšų. Daugiausiai paramos lėšų buvo patvirtinta pagal 2A ir 6B tikslines sritis, taip pat pagal prie ketvirtąjo prioriteto prisidedančias tikslines sritis. 2014–2020 m. pagal Programą išmokėtos paramos suma siekė 1 535,2 mln. Eur, t. y. 72 proc. Programai skirtų lėšų, iš kurių ES dalis sudarė 1 214 mln. Eur. 2014–2020 m. pagal Programą Europos Komisijai buvo deklaruota 1 355,7 mln. Eur paramos lėšų, t. y. 64 proc. Programai skirtų lėšų, iš kurių ES dalis sudarė 1 104 mln. Eur.

Didžiausia dalis paramos buvo išmokėta pagal ketvirtąjį prioritetą, pagal kurį išmokėtos paramos suma sudarė daugiau kaip 41 proc. visų 2014–2020 m. pagal Programą išmokėtų lėšų. Be to, pagal antrąjį prioritetą taip pat buvo išmokėta reikšminga dalis visų išmokėtų lėšų – daugiau kaip 34 proc. Daugiausia prie to prisidėjo pagal 2A tikslinę sritį išmokėtos lėšos, kurios sudarė apie 30 proc. visų išmokėtų lėšų.

Programos priemonių lygmeniu daugiausiai paramos buvo išmokėta pagal priemonę M4 „Investicijos į materialųjį turtą“ –439 mln. Eur. Antroje vietoje – pagal priemonę M13 „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“ – 368 mln. Eur.

1.2. PROGRAMOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

2014–2020 m. buvo įgyvendinami visi šeši Programos prioritetai ir visos jų tikslinės sritys. Vertinant priemonių lygiu, parama nebuvo pradėta išmokėti pagal 2020 m. pradėtą įgyvendinti priemonę M21 „Išimtinė laikina parama ūkininkams ir MVI, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė“. 2020 m. pagal šią priemonę buvo renkamos paraiškos, jų vertinimas vyko iki 2020-12-31, todėl 2020 m. pabaigoje parama dar nebuvo patvirtinta.

1 prioritetas. Žinių perdavimo ir inovacijų žemės ūkio, miškininkystės sektoriuose ir kaimo vietovėse skatinimas

2014–2020 m. parama buvo patvirtinta ir išmokėta pagal visas tris prie 1 prioriteto prisidedančias priemones. 1 prioritetui patvirtina lėšų suma siekė daugiau nei 28 mln. Eur, išmokėta ir EK deklaruota – beveik 16,5 mln. Eur.

Iki 2020 m. pabaigos buvo užbaigta 13 projektų (dar 10 įgyvendinama), susijusių su profesiniu mokymu. Šiuose projektuose iš viso dalyvavo 21 820 mokymų dalyvių. Pagal M02 priemonę „Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos“ teikiamoms konsultavimo paslaugomis pasinaudojo 7 039 paramos gavėjai, kurių didžioji dalis buvo konsultuojami agrarinės aplinkosaugos srities klausimais. 2014–2020 m. duomenimis, buvo įgyvendinami 25 projektai, kuriais remiamos Europos inovacijų partnerystės (toliau – EIP) veiklos grupės ir jų veikla. Iš 25 projektų 12 yra užbaigti, dar 13 įgyvendinami, tačiau iš jų mokėjimai atlikti 9 projektams (finansavimo sutartys dėl likusių 4 projektų pasirašytos tik 2020 m. spalio mėn. ir mokėjimai iki 2020 pab. dar nebuvo atlikti). Be to, 2014–2020 m. įgyvendinti 52 kiti bendradarbiavimo projektai.

2 prioritetas. Žemės ūkio konkurencingumas ir tvarus miškų valdymas

2014–2020 m. pagal antrąjį prioritetą patvirtinta lėšų suma siekė beveik 673,6 mln. Eur ir sudarė 90 proc. nuo visam programavimo laikotarpiui šio prioriteto įgyvendinimui skirtos lėšų sumos. Iki 2020 m. pabaigos pagal antrąjį prioritetą išmokėtos ir EK deklaruotos paramos suma siekė 476,4 mln. Eur ir sudarė 64 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos.

2014–2020 m. iš viso buvo paremtos 3 668 žemės ūkio valdos, įgyvendinusios investicijų į ūkių restruktūrizavimą ir modernizavimą projektus. Taip pat buvo paremtas 851 jaunųjų ūkininkų įsikūrimo projektas bei 3 213 smulkiųjų ūkių, siekiant jiems sudaryti sąlygas aktyviau dalyvauti rinkoje. Be to, buvo vykdomos investicijos į su žemės ūkio ir miškininkystės plėtra, modernizavimu ar pritaikymu susijusią infrastruktūrą. Šioje srityje buvo įgyvendinti 226 projektai, kuriems išmokėta ir EK deklaruota 65,8 mln. Eur. Taip pat buvo įgyvendinta 17 projektų, skirtų miškų infrastruktūrai gerinti, o jiems išmokėtos paramos suma siekė 1,3 mln. Eur. Pagal antrąjį prioritetą parama taip pat buvo skirta ir miško kirtimo, apvalios medienos ir medienos biokuro ruošos technologijų diegimui, jaunuolynų ir krūmynų pertvarkymui. Šioje srityje iki 2020 m. pabaigos buvo įgyvendinti 93 projektai, kuriems išmokėtų lėšų suma sudarė 6,2 mln. Eur.

3 prioritetas. Maisto tiekimo grandinių organizavimo skatinimas, rizikų valdymas

2014–2020 m. pagal trečiąjį prioritetą visų patvirtintų lėšų suma siekė 84,8 mln. Eur ir sudarė 73 proc. nuo visam Programos laikotarpiui šio prioriteto įgyvendinimui skirtos lėšų sumos. Išmokėtos ir EK deklaruotos paramos suma siekė 55,5 mln. Eur ir sudarė 47 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos.

2014–2020 m. parama buvo išmokėta šioms prie 3A tikslinės srities prisidedančioms veikloms: žinių perdavimui ir informavimui, konsultavimo paslaugoms, ūkininkų dalyvavimui žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemose ir su tuo susijusių patiriamų išlaidų kompensavimui, taip pat ūkių modernizavimui, žemės ūkio produktų perdirbimui, rinkodarai ir plėtrai, siekiant aukštesnės produktų kokybės. Buvo įgyvendintas 81 projektas, kuriam skirta parama investicijoms žemės ūkio valdose bei investicijoms į žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą. Svarbu paminėti, kad iki 2020 m. pab. pagal 3A tikslinę sritį paramos lėšos buvo išmokėtos 270 žemės ūkio vadų už dalyvavimą kokybės sistemose, trumposiose tiekimo grandinėse ir gamintojų organizacijose: pagal M03 priemonę 162 ūkio valdoms pagal tęstinius 2007–2013 m. KPP įsipareigojimus ir 99 valdoms pagal naujas paraiškas pagal 2014–2020 m. KPP bei 9 ūkio valdoms pagal 16.4 veiklos sritį.

2020 m. įgyvendinant 3B tikslinę sritį, skirtą paskatinti žemės ūkio valdų dalyvavimą rizikos valdymo sistemose, patvirtinta ir išmokėta beveik 8,6 mln. Eur paramos, kurią gavo 1 108 ūkiai (beveik 1,4 karto daugiau nei 2019 m.), paramos lėšomis kompensuota sumokėtų draudimo įmokų dalis.

4 prioritetas. Aplinkosauga – biologinė įvairovė, vandens ir dirvožemio gerinimas

Siekiant 4 prioriteto tikslų, yra įgyvendinamos 3 horizontalaus pobūdžio priemonės (M01, M02 ir M16), 2 investicinės (M04 ir M08) bei 5 kompensacinio pobūdžio plotinės priemonės (M10, M11, M12, M13 ir M15). 2014–2020 m. paramos lėšos buvo patvirtintos ir išmokėtos pagal visas prie 4 prioriteto prisidedančias priemones. 2014–2020 m. patvirtinta lėšų suma siekė beveik 645,8 mln. Eur. Išmokėtos ir EK deklaruotos paramos suma siekė 564,8 mln. Eur ir sudarė 81 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos. Finansinis prioriteto įgyvendinimo lygis yra aukštas, o, lyginant su praėjusiais metais, panaudotos paramos dalis yra 7 proc. punktais didesnė. 2020 m. buvo paremtas 279 652,12 ha žemės ūkio paskirties plotas ir 17 976,65 ha miško paskirties plotas, kuriuose vykdomos su biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga susijusios valdymo sutartys. Siekiant vandentvarkos gerinimo

2020 m. buvo paremtas 10 372,01 ha plotas. 2020 m. taip pat paremtas 245 264,05 ha žemės ūkio paskirties žemės plotas, kuriame buvo vykdomos veiklos, susijusios su dirvožemio valdymo gerinimo ir dirvožemio erozijos prevencija. Šie plotai daugiausia apėmė žemės ūkio veiklą „Natura 2000“ vietovėse, ekologinį ūkininkavimą, taip pat ūkininkavimą pagal aukštesnius nei privaloma aplinkosauginius reikalavimus, prisiimtus pagal M10 „Agrarinės aplinkosaugos“ priemonės veiklas. Kalbant apie miško plotus, pastarieji buvo remiami pagal M8 „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ priemonę.

5 prioritetas. Efektyvus išteklių naudojimas

2014–2020 m. pagal penktąjį prioritetą patvirtinta lėšų suma siekė 57,5 mln. Eur ir sudarė 59 proc. visam šio prioriteto Programos laikotarpiui skirtam finansavimui. Iki 2020 m. pabaigos pagal penktąjį prioritetą išmokėtos ir EK deklaruotos paramos suma siekė 47 mln. Eur ir sudarė 48 proc. visos šiam prioritetui skirtos lėšų sumos. 2014–2020 m. parama buvo išmokėta pagal visas tris tikslines sritis. 2020 m. buvo įgyvendinamas vienas projektas, prisidedantis prie 5C tikslinės srities „Parama biodujų gamybai“ tikslo. Taip pat 2020 m. buvo paremtos 2 498 paraiškos, pagal kurias įgyvendinti veiksmai, prisidedantys prie žemės ūkio išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimo. Be to, 654 valdos gavo paramą miško įveisimui, taip siekiant prisidėti prie anglies dioksido išlaikymo ir sekvestracijos miškininkystėje. Žemės ūkio paskirties žemės plotas, kuriame buvo vykdomos su išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimu susijusios valdymo sutartys, siekė 65 450,08 ha, o žemės ūkio ir miškininkystės paskirties žemės plotas, kuriame buvo vykdomos su anglies sekvestracija ir išsaugojimu susijusios valdymo sutartys, siekė 133 251,07ha.

6 prioritetas. Ekonominės plėtros ir socialinės įtraukties skatinimas

2014–2020 m. pagal šeštąjį prioritetą patvirtinta lėšų suma siekė 280,6 mln. ir sudarė 85 proc. visam finansavimui laikotarpiui prioritetui skirtam finansavimui. Iki 2020 m. pabaigos pagal šeštąjį prioritetą išmokėtos ir EK deklaruotos paramos suma siekė 120,6 mln. ir sudarė 37 proc. visos prioritetui skirtos paramos.

2014–2020 m. paramos lėšos buvo išmokėtos visoms tikslinėms sritims. Iki 2020 m. pab. buvo įgyvendinta 417 projektų (dar 1978 įgyvendinami), skirtų ne žemės ūkio veiklos verslo plėtojimui kaime. Taip pat įgyvendinti 6 398 projektai kuriais gerinamos paslaugos ir infrastruktūra kaimo vietovėse bei įgyvendinamas 31 projektas (iš kurių užbaigti 22), kuriuo remiamos investicijos į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį. 2020 m. pabaigoje gyventojų, kurie naudojami geresnėmis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius siekė 287 213 asmenų (arba 27,31 proc. visų kaimo gyventojų).

2020 m. buvo įgyvendinamos 49 vietos plėtros strategijos (46 kaimo vietovių ir 3 dvisektorės, finansuojamos iš EŽŪFKP ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo). Gyventojų skaičius, tenkantis VVG, siekia 1 075 726 asmenis ir apima visus Lietuvos kaimo vietovėse gyvenančius žmones. Per 2014–2020 m. įgyvendinant M19 priemonę buvo sukurtos 463 darbo vietos

2. VERTINIMO PLANO ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

2020 m. pradėtos (sutartys dar nebuvo pasirašytos) viešųjų pirkimų procedūros dėl šių tyrimų, vertinimų atlikimo:

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonių įtaka socialinės įtraukties skatinimui, skurdo mažinimui ir ekonominei plėtrai kaimo vietovėse;
2. Lietuvos bendrosios žemės ūkio politikos po 2020 m. strateginio plano *ex-ante* vertinimas ir finansinių priemonių išankstinis vertinimas. Vertinimo paslaugų sutartis pasirašyta 2021 m. sausio mėn.;

3. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonių įtaka didinant ūkių gyvybingumą ir visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą ir skatinant inovacines ūkių technologijas.

2020 m. pasirašytos sutartys dėl šių tyrimų, vertinimų atlikimo:

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2014–2019 ir 2014–2020 metais vertinimas;
2. Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „Paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ 2020–2022 metais nustatymas ir biologinės įvairovės kaitos vertinimas;
3. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įtaka ekologiniam ūkininkavimui;
4. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ įtaka skatinant socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę kaimo plėtrą 2014–2019 m.

2020 m. priimtose atliktų tyrimų, vertinimų (ar jų dalių) ataskaitos:

1. 2020 m. pateikta **Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2014–2019 metais ataskaita**. Vertinimo tikslas 2020 metais – įvertinti Programos įgyvendinimo 2014–2019 metais pažangą, padarytą siekiant kiekvienai Programos tikslinei sričiai nustatytų tikslų, išanalizuoti Programos tikslų įgyvendinimo pažangą, išnagrinėti veiklos rezultatų plano įgyvendinimo situaciją, nurodyti problemas, iškilusias įgyvendinant Programą, Ministerijos ir Stebėsenos komiteto veiksmus ir priemones siekiant užtikrinti Programos įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, išanalizuoti techninės pagalbos lėšų panaudojimą, įskaitant veiksmus, kurių imtasi kuriant Lietuvos kaimo tinklą (toliau – LKT) ir užtikrinant jo veikimą bei veiksmus, kurių imtasi siekiant užtikrinti Programos viešinimą. 2020 metų vertinimo rezultatai panaudoti rengiant Programos įgyvendinimo 2019 metais ataskaitą;
2. 2020 m. pateikta tyrimo „**Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „Paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ 2020–2022 metais nustatymas ir biologinės įvairovės kaitos vertinimas“ I tarpinė ataskaita**. Lietuvos ornitologų draugija atliko 14 kaimo paukščių rūšių populiacijų apskaitą ir nustatė 2020 m. kaimo paukščių populiacijos indeksą (toliau – KPPI), kuris yra 50,91 proc. (referenciniais laikomi 2000 metai, kur KPPI=100);
3. 2020 m. atliktas **supaprastintas Programos finansinių priemonių ex-ante vertinimo atnaujinimas**, kurio pagrindu į Programą įtraukta parama lengvatinėmis paskolomis pagal priemonę investicijoms bei apyvartiniam kapitalui, įskaitant ūkius, nukentėjusius nuo Covid-19.

3. VEIKSMAI, SIEKIANT UŽTIKRINTI PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMĄ

2020 m. buvo atlikti keturi programos pakeitimai. Paskutinis pakeitimas EK buvo patvirtintas 2020 spalio 16 d. C(2020) 7250. 2020 m. atliktuose Programos pakeitimuose pagal 4.1 veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ patvirtinta finansinė priemonė, taip pat patvirtinta nauja priemonė M21 „Išimtinė laikina parama ūkininkams ir MVI, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė“. Programos pakeitimais taip pat buvo keičiami finansavimo ir rodiklių planai.

Siekiant spręsti ir kontroliuoti problemas, iškilusias priemonių įgyvendinimo metu, 2020 m. buvo atlikti beveik visų priemonių įgyvendinimo taisyklių pakeitimai. Pakeitimais buvo supaprastinamos paramos gavimo taisyklės, keičiami paramos gavimo įkainiai, tikslinami paramos gavėjų sąrašai ir atliekami kiti įvairūs pakeitimai. Programos veiksmingumo tobulinimo taip pat buvo siekiama, organizuojant Stebėsenos komiteto posėdžius. 2020 metais surengti 5 Stebėsenos komiteto posėdžiai, iš jų 2 apklausos raštu būdu. Stebėsenos komiteto posėdžių metu buvo aptarti siūlomi Programos pakeitimai įtraukiant naujas priemones, patvirtinti finansinio plano pakeitimai, apsvaistyti ir priimti tam tikri priemonių pakeitimai, susiję su paraiškų atrankos kriterijais, tinkamomis finansuoti išlaidomis, kompensacinių išmokų dydžių pakeitimais, paramos intensyvumo padidinimu ir kt.

4. VEIKSMAI, VYKDANT TECHNINĖS PAGALBOS IR PROGRAMOS VIEŠINIMO REIKALAVIMUS

2014–2020 m. parama Techninei pagalbai teikiama, įgyvendinant tris veiklos sritis: 1) Programos įgyvendinimas (toliau – pirmoji veiklos sritis); 2) Programos informavimas ir viešinimas (toliau – antroji veiklos sritis); 3) Lietuvos kaimo tinklas (toliau – trečioji veiklos sritis).

Techninei pagalbai skirtos paramos lėšos siekia beveik 78 mln. Eur. 2020 m. šiai priemonei skirtos paramos lėšos buvo padidintos beveik 6,4 mln. Eur. 2014-2020 m. įgyvendinami 27 projektai, iš kurių 6 projektai yra tęstiniai. Pagal pirmąją veiklos sritį įgyvendinami 3 tęstiniai projektai (visų trijų galimų paramos gavėjų – ŽŪM, NMA ir ŽŪIKVC). Pagal antrąją veiklos sritį įgyvendinami 2 tęstiniai projektai (abiejų galimų paramos gavėjų – ŽŪM ir NMA). Pagal trečiąją veiklos sritį 1 tęstinį projektą įgyvendina Lietuvos kaimo tinklo sekretoriatas. 21 likęs projektas įgyvendinamas LKT narių. Iš 21 projekto 2020 m. pab. pagal 5 projektus buvo pateikti galutiniai mokėjimo prašymai, t. y. faktiškai projekto veiklos buvo užbaigtos, tačiau dar vyko paramos administravimo procedūros. Visiems šiems projektams 2014–2020 m. išmokėta ir EK deklaruota kiek daugiau nei 37 mln. (tai sudaro kiek daugiau nei 47 proc. visų 2014–2023 m. laikotarpiu Techninei pagalbai numatytų lėšų).

2014–2020 m. pagal **pirmąją veiklos sritį „Programos įgyvendinimas“** buvo išmokėta ir EK deklaruota kiek daugiau nei 32,1 mln. Eur paramos, o tai sudarė 46,4 proc. pirmajai veiklos sričiai skirtos paramos sumos.

Pagal pirmąją TP veiklos sritį ŽŪM įgyvendina projektą „Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos valdymas, priežiūra ir kontrolė“. Įgyvendinant šį projektą 2020 m. ŽŪM, kaip Programos vadovaujančiajai institucijai priskirtų funkcijų vykdymui buvo samdomi valstybės tarnautojai ir darbuotojai (dirbę pagal darbo sutartis), kurie visą arba dalį darbo laiko skyrė darbui, susijusiam su Programos įgyvendinimu. Iš šio projekto lėšų apmokėtos darbuotojų, kurių visas ar dalis darbo laiko buvo skirtas funkcijoms, susijusioms su Programos įgyvendinimu, išlaidoms. Siekiant stiprinti ŽŪM darbuotojų administracinius gebėjimus ir dalintis patirtimi su kitomis šalimis, įgyvendinančioms kaimo plėtros programas, ŽŪM darbuotojai dalyvavo el. priemonėmis organizuojamuose įvairiuose EK organizuojamuose komitetų, darbo grupių posėdžiuose, seminaruose, konferencijose, mokymuose ir kituose renginiuose Lietuvoje bei užsienyje. Už projekto lėšas darbuotojai buvo aprūpinami kanceliarinėmis ir kitomis prekėmis, reikalingomis būtinam darbui užtikrinti. Siekiant užtikrinti tinkamą Programos įgyvendinimą, buvo atliekami tyrimai, pirktos konsultavimo paslaugos. Taip pat organizuoti įvairūs su Programos įgyvendinimu susiję posėdžiai, susitikimai ir kiti renginiai.

NMA įgyvendina projektą „Programos įgyvendinimas“. 2020 m. įgyvendinant projektą, NMA kaip Programos Mokėjimo agentūrai priskirtų funkcijų vykdymui buvo samdomi valstybės tarnautojai ir darbuotojai (dirbę pagal darbo sutartis), kurie skirdami visą arba dalį darbo laiko vertino pagal įgyvendinamas Programos priemones pateiktas paraiškas paramai gauti, mokėjimo prašymus, atliko įvairias patikras, administravo paramos lėšas bei jų išmokėjimą. Siekiant užtikrinti tinkamą paramos administravimą, NMA darbuotojai dalyvavo el. priemonėmis organizuojamose konferencijose, Europos Komisijos organizuojamuose komitetų posėdžiuose, darbo grupėse ir kituose pasitarimuose. Vykdamas šį projektą, 2020 m. buvo naudojamos ekspertų ir konsultantų paslaugos, kurios apima projektų, mokėjimo prašymų, per didelių paslaugų ir (arba) prekių kainų identifikavimo ir vertinimo bei kitas specifinių žinių reikalaujančias paslaugas. Taip pat buvo įsigytos patikros vietoje atlikti būtinos paslaugos ir prekės

ŽŪIKVC įgyvendina projektą „Techninė pagalba 2014–2020 m. (Programos įgyvendinimas)“. 2020 m. buvo užtikrinamas sklandus paraiškų priėmimo informacinės sistemos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro administravimas, žemės ūkio valdos ekonominio dydžio, išreiškiamo

ekonominio dydžio vienetais, apskaičiavimas ar perskaičiavimas bei produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimas ar perskaičiavimas. Iš projekto lėšų buvo apmokamos ir darbuotojų, kurių dalis darbo laiko buvo skiriama funkcijoms, susijusioms su Programos įgyvendinimu atlikti, darbo užmokesčio ir kitos su juo susijusios išlaidos. Siekiant ugdyti gebėjimus ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo konferencijose, mokymuose, kituose renginiuose Lietuvoje ir užsienyje.

2014–2020 m. pagal **antrąją veiklos sritį „Programos informavimas ir viešinimas“** buvo išmokėta ir EK deklaruota kiek daugiau nei 4,5 mln. Eur paramos lėšų, o tai sudarė 43,5 proc. antrajai veiklos sričiai skirtos paramos sumos.

Įgyvendinant antrąją TP sritį ŽŪM įgyvendina „Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos informavimas ir viešinimas“ projektą. 2019 m. iš projekto lėšų buvo organizuojamas informacijos apie Programą viešinimas, pasitelkiant pagrindines žiniasklaidos priemones tokias kaip spauda, internetiniai portalai ir radijas. Taip pat prieš kvietimus teikti paraiškas buvo organizuojami informaciniai seminarai regionuose.

NMA įgyvendina projektą „Programos viešinimas ir informavimas“. 2020 m. įgyvendinant projektą buvo naudojamos tokios komunikacijos priemonės kaip interneto naujienų portaluose ir specializuotuose žemės ūkio sektoriaus naujienų portaluose publikuojamos informacinės rubrikos, pagrindiniuose radijo kanaluose transliuojamos informacinės rubrikos, nacionaliniuose, specializuotuose ir regioniniuose leidiniuose skelbiama informacinė medžiaga bei kvietimai teikti paraiškas. NMA svarbiausioms paramos aktualijoms aptarti organizavo apskritojo stalo diskusijas bei netradicinę konferenciją su deklaravimu susijusiems klausimams pristatyti – buvo nufilmuoti pristatymai šiomis aktualiomis temomis, išplatinti NMA Youtube kanale.

2014–2020 m. pagal **trečiąją veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“** išmokėta parama siekė 930 tūkst. Eur: 594 tūkst. Eur Lietuvos kaimo tinklo sekretoriato įgyvendinamam projektui ir 336 tūkst. Eur LKT narių įgyvendinamiems projektams. Tačiau EK deklaruota paramos suma yra ženkliai mažesnė už išmokėtą –346 tūkst. Eur. Skirtumas tarp išmokėtos sumos ir EK deklaruotos sumos atsiranda dėl to, kad pagal projektus išmokami avansai nėra deklaruojami EK.

Įgyvendinant trečiąją sritį, 2020 metais Sekretoriatas daug dėmesio skyrė Tinklo narių įtraukties didinimui ir prisitaikymui prie pasikeitusios socialinio gyvenimo situacijos dėl COVID-19 pandemijos. 2020 m. intensyvėjo komunikacija Lietuvos kaimo tinklo interneto svetainėje. 2020 m. taip pat buvo atlikta LKT veiklos savianalizė už 2019–2020 m. laikotarpį, kurios tikslas – įsivertinti pagrindinių LKT veiklų efektyvumą ir aktualumą, pasiektus rezultatus, įvardinti sunkumus bei kliūtis, su kuriomis susiduria LKT nariai bei Sekretoriatas. Dėl COVID-19 pandemijos renginiai buvo perkelti į virtualią erdvę. Metų pradžioje buvo spėta suorganizuoti didelės apimties gerųjų projektų pavyzdžių atrankos ir apdovanojimų konkursą „Krašto auksas“, įvyko 10 renginių kiekvienoje Lietuvos apskrityje. Kiti renginiai vyko virtualiai. Sekretoriato iniciatyva atsirado naujas virtualių renginių formatas, kuris buvo pavadintas „LKT dirbtuvėmis“. 2020 m. pabaigoje buvo pradėta gerųjų KPP projektų pavyzdžių atranka: sukurtos 5 kategorijos / nominacijos, į kurias bus galima pretenduoti teikiant projektus: „Inovatyvus ūkis“, „Inovatyvus verslas“, „Drauge su gamta“, „Gerovės kūrėjai“, „Partnerystės galiūnai“.

LKT nariai taip pat įgyvendino projektus, kurių metu buvo organizuojami teminiai renginiai, renginiai „Atviras ūkis“ bei buvo organizuojamos KPP viešinimo akcijos. Dėl pandemijos poveikio buvo atkreiptas dėmesys į galimybę Lietuvos kaimo tinkle pradėti vykdyti elektroninių komunikacijos produktų kūrimo veiklas, todėl LKT nariams sudaryta galimybė organizuoti internetinius seminarus, vykdyti profesionalią komunikaciją socialiniuose tinkluose, kurti virtualius 3D turus bei įvairių audiovizualinę produkciją.